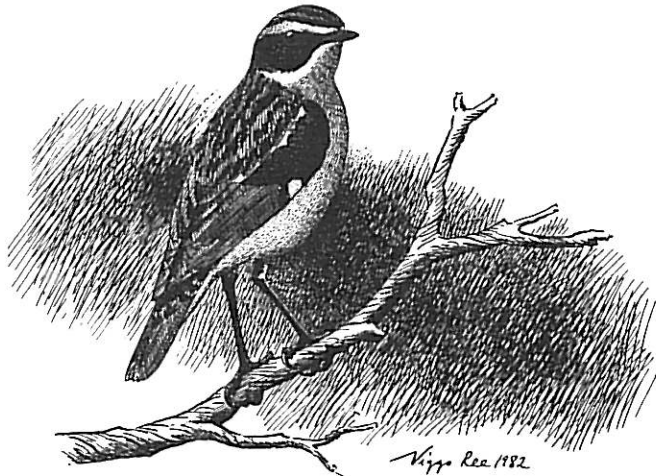

Buskskvett *Saxicola rubetra*

Global utbredelse

Buskskvetten er utbredt som hekkefugl i boreale og tempererte deler av Europa, fra De britiske øyer og den nordlige del av Den iberiske halvøy i vest og østover til Vest-Sibir og nordlige deler av Iran. Den mangler i de aller nordligste delene av Fennoskandia. Arten er monotypisk, dvs. at den ikke er oppdelt i ulike geografisk atskilte underarter.

Norsk utbredelse og habitatvalg

I Norge forekommer den som vanlig hekkefugl over det meste av Sør- og Midt-Norge, mens den er mer sparsomt utbredt i Nord-Norge, spesielt i Troms og Finnmark. Sammenlignet med tidligere publiserte utbredelseskart (Haftorn 1971), viser Atlas-kartet små forskjeller. Atlas-kartet viser i motsetning til Haftorns kart en del funn i Vesterålen og i ytre del av Troms, samt i området fra Porsangerfjorden og sørover til Anarjokka i Finnmark. Den har tilhold i åpent landskap fra kysten og opp til bjørkebeltet i fjellet. Typiske habitater er fuktige enger og myrområder med busker og høy urtevegetasjon. Den forekommer også ofte ved hogstflater og ved vei- eller grøftkanter. Den benytter ofte gjerder og stolper som utkikksposter, og sitter sjelden på bakken. Reiret plasseres godt skjult på bakken under busker eller blant tett vegetasjon.

Bestandsstørrelse og bestandsutvikling

Buskskvetten har en til dels ujevn forekomst med nokså varierende tettheter. I Rogaland er det registrert 2-3 par/km² i litt høyereliggende strøk, mens tettheten i et mindre, lavereliggende heiområde i Sveio var hele 33 par/km². Bestanden i Rogaland er anslått til ca. 10.000 par (Carlsson m.fl. 1988).

Den totale bestand av buskskvett i Norge er i tilknytning til et nordisk fugleovervåkningsprosjekt (Koskimies 1993) grovt anslått til 10.000-100.000 par. Senere bestandsvurderinger har konkludert med en total-

bestand i størrelsesorden 50.000-300.000 par (jf Tabell 1). Bestandene i de andre nordiske landene er anslått til 200.000-500.000 par i Sverige, 300.000-400.000 par i Finland og 2000-5000 par i Danmark (Koskimies 1993). Man vet lite om bestandsutviklingen de senere år, men det antas at bestanden har holdt seg noenlunde stabil de siste par tiår. Tilsvarende antas det at utbredelsen her i landet også har holdt seg forholdsvis stabil i denne perioden. Generelt mener man derimot at arten har gått tilbake i antall i Europa i vårt århundre pga. habitatødeleggelse. En del steder har den trolig tatt seg opp igjen.

I Finland er det registrert en bestandsnedgang i perioden 1978-87, mens bestandene i de øvrige nordiske landene synes å ha holdt seg uendret på samme nivå i denne perioden (Koskimies 1993).

Hekkebiologi

Etter at hannen har ankommet hekkeområdet om våren og etablert sitt hekketerritorium, foregår pardannelsen. Hunnen bygger reiret, som består av forskjellige plantedeler og føres med fine strå og hår. De 5-7 eggene legges fra slutten av mai i sørlige lavlandsstrøk til midt i juni i Nord-Norge. Hunnen ruger i 12-14 dager før eggene klekkes, og ungene føres i ca. 14 dager før de flyr ut av reiret. Ved utflyvningen flyr de dårlig, og de holder seg derfor på bakken de første dagene før de begynner å bevege seg omkring i buskvegetasjonen. I hekketiden er buskskvetten meget stasjonær og beveger seg sjelden mer enn 100-150 m i forbindelse med å skaffe mat til ungene.

Trekkforhold

Buskskvetten er en trekkfugl som hovedsakelig overvintrer i subtropiske og tropiske deler av Afrika. Norske fugler forlater landet i august-september og returnerer under vårtrekket fra begynnelsen av mai i de sørlige deler av landet og 2-3 uker senere i de nordlige landsdeler.

Fridtjof Mehlum

Buskskvett *Saxicola rubetra*

923 ● Konstatert hekking

430 ● Sannsynlig hekking

344 ● Mulig hekking

Detaljeringsgrad: 10 x 10 km

